תלמוד ירושלמי
(מנוקד ומפוסק על ידי דן בארי)

סדר מועד

מַסֶּכֶת פְּסָחִים פֶּרֶק ח

[פְּסָחִים ח,א]
[הֲלָכָה א].

הָאִשָּׁה, בִּזְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעְלָהּ,
שְׁחַט עָלֶיהָ אָבִיהָ, שָׁחַט עָלֶיהָ בַעְלָהּ,
תֹּאכַל מִשֶּׁלְבַעְלָהּ.
הָלְכָה רֶגֶל הָרִאשׁוֹן לַעֲשׂוֹת בְּבֵית אָבִיהָ,
שְׁחַט עָלֶיהָ אָבִיהָ, שָׁחַט עָלֶיהָ בַעְלָהּ,
תֹּאכַל מִמָּקוֹם שֶׁהִיא רוֹצָה.
יָתוֹם שֶׁשָּׁחֲטוּ עָלָיו אַפְּטְרוֹפִין,
יֹאכַל מִמָּקוֹם שֶׁהוּא רוֹצֶה.
עֶבֶד שֶׁלִּשְׁנֵי שׁוּתָפִין,
לֹא יֹאכַל מִשֶּׁלִּשְׁנֵיהֶם.
חֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶּן חוֹרִים,
לֹא יֹאכַל מִשֶּׁלְרַבּוֹ.

[תלמוד]

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:
אַרְבָּעָה מְחֻסְּרֵי כַפָּרָה,
מַפְרִישִׁין עֲלֵיהֶן חוּץ מִדַּעְתָּן,
וְאֵלּוּ הֵן:
זָב וְזָבָה וְיוֹלֶדֶת וּמְצוֹרָע,
שֶׁכֵּן אָדָם מַפְרִישׁ עַל בְּנוֹ הַקָּטָן,
וְהוּא נָתוּן בָּעֲרֵיסָה.
נִיחָא זָב וְזָבָה וּמְצוֹרָע;
יוֹלֶדֶת!
וְיֵשׁ קְטַנָּה יוֹלֶדֶת?
לֹא כֵן אָמַר רַבִּי רְדִיפָה,
רַבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רַבִּי חוּנָה:
״עִבְּרָהּ וְיָלְדָה עַד שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
הֲיָא וּבְנָהּ מֵתִים;
מִשֶּׁהֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
הֲיָא וּבְנָהּ חַיִּים.
עִבְּרָהּ עַד שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת
וְיָלְדָה מִשֶּׁהֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,

הִיא חַיָּה וּבְנָהּ מֵת״?
מָיִי כַּדּוּן?
שֶׁכֵּן אָדָם מַפְרִישׁ עַל בְּתּוֹ חֵרֶשֶׁת.
מִכְּיָון שֶׁהֲבִיאָה, לֹא כְּבָר יָצְאת מֵרְשׁוּת אָבִיהָ?
אֶלָּא שֶׁכֵּן אָדָם מַפְרִישׁ עַל אִשְׁתּוֹ חֵרֶשֶׁת.
וְכָאן, סוֹטָה קְטַנָּה, אֵין אַתְּ יָכוֹל,
דְּאָמַר רַבִּי זְעֵירָה רַבִּי יוֹסֵה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן:
קְטַנָּה שְׁזִנָּת, אֵין לָהּ רָצוֹן לְאָסֵר עַל בַּעְלָהּ.
וְחֵרֶשֶׁת, אֵין אַתְּ יָכוֹל, דִּכְתִיב:
(בְּמִדְבַּר ה,כב) ״וְאָמְרָה הָאִשָּׁה אָמֵן אָמֵן״.
אָמַר רַבִּי אַבִּין:
שְׁנַיָּא הִיא, דִּכְתִיב:
(דִּבְרִים יד,כו) ״וְשָׂמַחְתָּ אַתָּה וּבֵיתֶךָ״.

רַבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן:
אָדָם קוֹבֵעַ עַל חֲבֵרוֹ קְרִבָּן נָזִיר שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ,
אֲבָל אֵינוֹ מַפְרִישׁוֹ אֶלָּא מִדַּעְתּוֹ.
רַבִּי זְעוֹרָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן:
אָדָם קוֹבֵעַ עַל חֲבֵרוֹ חַטַּאת חֵלֶב שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ,
אֲבָל אֵינוֹ מַפְרִישׁוֹ אֶלָּא מִדַּעְתּוֹ.
רַבִּי זְעוֹרָא בְּשֵׁם רַבִּי אֶלְיעֶזֶר:
אָדָם שׁוֹחֵט פִּסְחוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ,
אֲבָל אֵינוֹ מַפְרִישׁוֹ אֶלָּא מִדַּעְתּוֹ.
אָמַר רַבִּי אֶלְיעֶזֶר:
מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן:
״הָאִשָּׁה, בִּזְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעְלָהּ,
שָׁחַט עָלֶיהָ אָבִיהָ,
שָׁחַט עָלֶיהָ בַּעְלָהּ,
תֹּאכַל מִשֶּׁלִּבְעָלָהּ.״
מָה נַן קָיְמִין?
אִם בְּמְמַחִין,
סְתָם הָאִשָּׁה מְמַחָה לוֹמַר:
אֵצֶל בְּנֵי אֲנִי רוֹצָה.
אִם כְּשֶׁאֵינָן מְמַחִין,
מַתְנִיתָא בְּמְמַחִין.
אַתָּא רַבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן:
מַתְנִיתָא בְּמְמַחִין.
לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל דְּרַבִּי אֶלְעָזָר,
דְּרַבִּי אֶלְיעֶזֶר אָמַר:
״אָדָם שׁוֹחֵט פִּסְחוֹ שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ
אֲבָל אֵינוֹ מַפְרִישׁוֹ שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ״?
שְׁנַיָּא הִיא פֶּסַח, שְׁנָיָה הִיא חַטָּאת.
פֶּסַח, לְכְשֶׁתַּגְדִּיל, אֵינוֹ רָאוּי לְהִתְכַּפֵּר בּוֹ
חַטָּאת, לְכְשֶׁתַּגְדִּיל, רָאוּי הוּא לְהִתְכַּפֵּר בָּהּ.
אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:
בְּרֶגֶל וְדוּפִין שָׁנוּ.

אִי זֶהוּ רֶגֶל רְדוּפִין?
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה בִּירַבִּי בוּן:
זֶה רֶגֶל רִאשׁוֹן, שֶׁאָבִיהָ רוֹדְפָהּ לְבֵית בַּעֲלָהּ.
לֹא הָלְכָה רֶגֶל הָרִאשׁוֹן,
רֶגֶל הַשֵּׁנִי, מָהוּ שֶׁיֵּעָשֶׂה רֶגֶל רְדוּפִין?
לְעוֹלָם יֵשׁ לָהּ רֶגֶל רְדוּפִין?
אַלְמָנָה, מָהוּ שֶׁיְּהֵא לָהּ רֶגֶל רְדוּפִין?
נִשְׁמְעֶנָּהּ מִן הָדָא:
הָלְכָה רֶגֶל הָרִאשׁוֹן לַעֲשׂוֹת בְּבֵית אָבִיהָ.
אוֹ הָדָא אָמְרָה,
לְעוֹלָם אֵין לָהּ רֶגֶל רְדוּפִין,
אוֹ הָדָא אָמְרָה,
אַלְמָנָה, אֵין לָהּ רֶגֶל רְדוּפִין.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה בִּירַבִּי בוּן:
תִּפְתֵּר שֶׁיֵּשׁ לָהּ בָּנִים,
וּסְתָם הָאִשָּׁה מְמַחָה לוֹמַר:
"אֵצֶל בָּנַי אֲנִי רוֹצָה".

אָמַר רַבִּי לְעָזָר:
פִּסְחָן שֶׁלַּנָּשִׁים, רְשׁוּת,
וְדוֹחִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת.
רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא בְּשֵׁם רַבִּי אֶלְעָזָר:
פִּסְחָן שֶׁלַּנָּשִׁים וְשֶׁלָּעֲבָדִים, חוֹבָה,
כָּל שֶׁכֵּן דּוֹחִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת.
מַצָּתָן מַה הִיא?
רַבִּי לְעָזָר אָמַר:
חוֹבָה.
רַבִּי זְעוֹרָא אָמַר:
בְּמַחְלֹקֶת.
רַבִּי הִלָּא אָמַר:
דִּבְרֵי הַכֹּל.
מַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְדֵין וּמַתְנֵי מְסַיְּעָא לְדֵין.
מַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְרַבִּי זְעוֹרָא:
חֲזֶרֶת, מַצָּה וּפֶסַח,
לַיְלָה הָרִאשׁוֹן, חוֹבָה,
וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים, רְשׁוּת.
מַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְרַבִּי הִלָּא:
(דְּבָרִים טז,ג) "לֹא תֹאכַל עָלָיו חָמֵץ,
שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עָלָיו מַצּוֹת, לֶחֶם עֹנִי".
אֶת שֶׁהוּא בְּ׳בַל תֹּאכַל חָמֵץ׳,
הֲרֵי הוּא בְּ׳קוּם אֱכֹל מַצָּה׳.
וְנָשִׁים, הוֹאִיל וְהֵן בְּ׳בַל תֹּאכַל חָמֵץ׳,
הֲרֵי הֵן בְּ׳קוּם אֱכֹל מַצָּה׳.
וְהָא תְנֵינָן:
"כָּל מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָהּ,
הָאֲנָשִׁים חַיָּבִין וְהַנָּשִׁים פְּטוּרוֹת"!

אָמַר רַבִּי מָנָא:
חֲמֵר הִיא מִצְוַת ״עֲשֵׂה״ שֶׁהִיא בָּאָה מִכֹּחַ ״לֹא תַעֲשֶׂה״.
וְאָתְיָא כְּמַן דְּאָמַר ״פִּסְחָן שֶׁלַּנָּשִׁים רְשׁוּת״.
תְּנִי:
הָאִשָּׁה עוֹשָׂה פֶּסַח הָרִאשׁוֹן לְעַצְמָהּ,
וְהַשֵּׁנִי טְפֵלָה לַאֲחֵרִים.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הָאִשָּׁה עוֹשָׂה פֶּסַח שֵׁנִי לְעַצְמָהּ,
אֲפִלּוּ בַּשַּׁבָּת, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר הָרִאשׁוֹן.
רַבִּי לְעָזָר בִּירַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הָאִשָּׁה עוֹשָׂה פֶּסַח רִאשׁוֹן טְפֵלָה לַאֲחֵרִים,
וְאֵינָהּ עוֹשָׂה פֶּסַח שֵׁנִי.
מָה טַעְמָא דְּרַבִּי מֵאִיר?
(שְׁמוֹת יב,ג) ״אִישׁ שֶׂה לְבֵית אָבֹת״, אִם רָצוּ, לַבַּיִת
מָה טַעְמָא דְּרַבִּי יוֹסֵה?
״אִישׁ שֶׂה לְבֵית אָבֹת״, כָּל שֶׁכֵּן לַבַּיִת.
מָה טַעְמָא דְּרַבִּי לְעָזָר בִּירַבִּי שִׁמְעוֹן?
״אִישׁ״, לֹא אִשָּׁה.
מָה מְקַיְּמִין רַבָּנִין ״אִישׁ״?
פְּרָט לְקָטָן.
אָמַר רַבִּי יוֹנָה:
וַאֲפִלּוּ כְּמַן דְּאָמַר ״פְּסָחִים שֶׁלַּנָּשִׁים חוֹבָה״,
שָׁנְיָא הִיא, שֶׁהַדָּבָר מְסֻיָּם,
שֶׁלֹּא יִקְבַּע הַדָּבָר חוֹבָה.

יָתוֹם שֶׁשָּׁחֲטוּ עָלָיו אֶפִּיטְרוֹפִין
יֹאכַל מִמָּקוֹם שֶׁהוּא רוֹצֶה.
מַתְנִיתָא בְּיָתוֹם קָטָן,
אֲבָל בְּיָתוֹם גָּדוֹל,
נַעֲשָׂה כְּמַמְנֶה עַצְמוֹ עַל שְׁנֵי פְּסָחִים כְּאַחַת, <משתקף>
דְּתָנֵי רַבִּי חִיָּה:
הַנִּמְנֶה עַל שְׁנֵי פְּסָחִים כְּאַחַת,
אוֹכֵל מֵאֵי זֶה מֵהֶן שֶׁנִּשְׁחַט רִאשׁוֹן.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן: (פסחים ח,ב)
״שָׁחַט גִּדִּי וְטָלֶה, יֹאכַל מִן הָרִאשׁוֹן״.
עֶבֶד שֶׁלִּשְׁנֵי שֻׁתָּפִין,
לֹא יֹאכַל מִשֶּׁלִּשְׁנֵיהֶן.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵין רְשׁוּת לְרַבּוֹ לוֹמַר לוֹ:
אֵיפְשִׁי שֶׁתִּמָּנֶה עַל הַפֶּסַח. <אין רצוני>
אֲבָל אוֹמְרִים לוֹ:
אֵיפְשִׁי שֶׁתִּמָּנֶה עַל זֶה, אֶלָּא עַל זֶה.
פְּעָמִים שֶׁהוּא נִמְנֶה עַל שְׁלֹשָׁה פְּסָחִים כְּאַחַת.
הֵיךְ עֲבִידָא?

עֶבֶד שֶׁלִּשְׁנֵי שֶׁתָּפִין,
צָרִיךְ לְהַמָּנוֹת עַל הַפֶּסַח.
שִׁחְרֵר אֶחָד מֵהֶן חֶלְקוֹ,
צָרִיךְ לְהַמָּנוֹת עַל פֶּסַח אַחֵר;
שִׁחְרְרוּ שְׁנֵיהֶן,
צָרִיךְ לְהַמָּנוֹת עַל פֶּסַח אַחֵר.
שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא בָּעֵי:
עֶבֶד מָהוּ שֶׁיֹּאכַל מִשִּׁלְשְׁתָּן
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
אִם אוֹמֵר אַתָּה,
עֶבֶד לֹא יֹאכַל מִשִּׁלְשְׁתָּן,
מֵעַתָּה, לֹא יְמָנֶה עַל הַפֶּסַח,
שֶׁמָּא יְמַלֵּךְ רַבּוֹ וְיִשַּׁחְרְרוֹ,
וְנִמְצָא הֶקְדֵּשׁ פָּסוּל מְעֹרָב בָּעֲבוּדָה.
רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא אָמַר:
רַבִּי זְעוּרָא בָּעֵי:
הָרַב, מָהוּ שֶׁיֵּצֵא בְּהֶקְדֵּשׁ הָעֶבֶד?
וְלָאו מַתְנִיתָא הִיא?
"הָאוֹמֵר לְעַבְדּוֹ: צֵא וּשְׁחֹט עָלַי אֶת הַפֶּסַח."
מַתְנִיתָא מִדַּעַת רַבּוֹ.
מָה צְרִיכָא לֵיהּ? <מה מסופק>
שֶׁלֹּא מִדַּעַת רַבּוֹ.
חֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶּן חוֹרִין,
לֹא יֹאכַל מִשֶּׁלְרַבּוֹ.
רַבִּי חִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן:
מִי שֶׁחֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶּן חוֹרִין,
קָדֵשׁ אִשָּׁה, אֵין חוֹשְׁשִׁין לְקִדּוּשָׁיו.
וְדַכְוָותַהּ,
גֵּרֵשׁ, אֵין חוֹשְׁשִׁין לְגֵרוּשָׁיו.
שְׁמוּאֵל אָמַר:
חוֹשְׁשִׁין לְגֵרוּשָׁיו.
אָתְיָא דִשְׁמוּאֵל כְּרַבִּי יוּדָה,
דְּתְנִינַן תַּמָּן:
גָּנַב מִי שֶׁחֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶּן חוֹרִין,
רַבִּי יוּדָה מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

[פְּסָחִים ח,ב]
הֲלָכָה ב

הָאוֹמֵר לְעַבְדּוֹ:
"צֵא וּשְׁחֹט עָלַי אֶת הַפֶּסַח",
שָׁחַט גִּדִּי, יֹאכַל,
שָׁחַט טָלֶה, יֹאכַל,
שָׁחַט גִּדִּי וְטָלֶה, יֹאכַל מִן הָרִאשׁוֹן.

שְׁכַח מָה אָמַר לוֹ רַבּוֹ,
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
יִשְׁחֹט גְּדִי וְטָלֶה וְיֹאמַר:
אִם גְּדִי אָמַר לִי רַבִּי,
גְּדִי שֶׁלּוֹ וְטָלֶה שֶׁלִּי;
וְאִם טָלֶה אָמַר לִי רַבִּי,
טָלֶה שֶׁלּוֹ וּגְדִי שֶׁלִּי.
שְׁכַח רַבּוֹ מָה אָמַר לוֹ,
שְׁנֵיהֶם יֵצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרֵפָה;
וּפְטוּרִין מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שֵׁנִי.

[תלמוד]

תָּנֵי רַבִּי חִיָּה:
הַנִּמְנֶה עַל שְׁנֵי פְּסָחִין כְּאַחַת
אוֹכֵל מֵאֵי זֶה מֵהֶן שֶׁנִּשְׁחַט רִאשׁוֹן.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵּן:
"שְׁחַט גְּדִי וְטָלֶה, יֹאכַל מִן הָרִאשׁוֹן".
רַבִּי לְעָזָר וְרַבִּי יוֹחָנָן, תְּרֵיהוֹן אָמְרִין:
דְּרַבִּי נָתָן הִיא, דְּרַבִּי נָתָן אָמַר:
יוֹצְאִין בְּזְרִיקָה בִּלְא אֲכִילָה.
רַבִּי חִזְקִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי בָּא בַּר מַמָּל:
תִּפָּתֵר שֶׁשָּׁכַח רַבּוֹ בֵּין שְׁחִיטָה לִזְרִיקָה.
אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה:
מְתִיב חַד מִן רַבָּנִין,
וְאָמְרִין: הוּא הֲוָה.
וְהָא תְנֵינַן:
"שָׁכַח רַבּוֹ מָה אָמַר לוֹ, יִשְׁחֹט גְּדִי וְטָלֶה"!
אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:
הִפְרִישׁ פִּסְחוֹ עַד שֶׁלֹּא נִתְגַּיֵּר, וְנִתְגַּיֵּר,
עַד שֶׁלֹּא נִשְׁתַּחְרַר, וְנִשְׁתַּחְרַר,
עַד שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, וְהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
צָרִיךְ לְהַמְנוֹת עַל פֶּסַח אַחֵר.
אָמַר רַבִּי יוּדָן:
כָּל הַסְּפֵקוֹת, דְּרַבִּי נָתָן אִנּוּן,
חוּץ מִן הַזּוֹרֵק דַּם חַטָּאתוֹ וְדַם אֲשָׁמוֹ,
סָפֵק בַּלַּיְלָה זָרַק, סָפֵק בַּיּוֹם זָרַק,
נַעֲשָׂה כְּסָפֵק כַּפָּרָה,
וְסָפֵק כַּפָּרָה כִּפֵּר.

[פְּסָחִים ח,ג]
הֲלָכָה ג

הָאוֹמֵר לִבְנָיו:

הֲרֵינִי שׁוֹחֵט אֶת הַפֶּסַח
עַל מְנַת מִי שֶׁיַּעֲלֶה מִכֶּם רִאשׁוֹן לִירוּשָׁלַיִם,
כְּיָון שֶׁהִכְנִיס הָרִאשׁוֹן רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ,
זָכָה בְּחֶלְקוֹ וּמְזַכֶּה אֶת אֶחָיו עִמּוֹ.
לְעוֹלָם אֵין נִמְנִין עָלָיו,
עַד שֶׁיְּהֵא בּוֹ כַּזַּיִת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.
נִמְנִין וּמוֹשְׁכִין אֶת יְדֵיהֶן מִמֶּנּוּ,
עַד שֶׁיִּשָּׁחֵט.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עַד שֶׁיִּזָּרֵק עָלָיו אֶת הַדָּם.

[תלמוד]

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:
לֵית כָּאן "הֲרֵינִי שׁוֹחֵט", אֶלָּא "הֲרֵינִי מַפְרִישׁ",
וְלָמָּה תְּנַיְנַתָּהּ "הֲרֵינִי שׁוֹחֵט"?
בִּשְׁבִיל לְזָרְזָן.
רַבִּי לְעָזָר בְּשֵׁם רַבִּי הוֹשַׁעְיָה:
תְּנַי בֵּית דִּין הוּא,
שֶׁיְּהֵא זֶה מַפְרִישׁ אֶת פִּסְחוֹ,
וְזֶה מַפְרִישׁ אֶת מְעוֹתָיו,
מַמְנֶה אוֹתוֹ עַל שֶׁלּוֹ,
וְהַמָּעוֹת יוֹצְאִין לַחֻלִּין מֵאֲלֵיהֶן.
מָה, יוֹצֵא לַחֻלִּין וְחוֹזֵר וְקָדֵשׁ,
אוֹ לְכָךְ הִקְדִּישׁוֹ מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה.
מָה נָפַק מִבֵּינֵיהוֹן?
הִפְרִישׁ מֵאָה מָנֶה לְפִסְחוֹ,
וְהִמְנָה אוֹתוֹ עַל חֲמִשִּׁים,
אִין תֵּימַר יוֹצֵא לַחֻלִּין וְחוֹזֵר וְקָדֵשׁ,
שְׁאָר הַמָּעוֹת הֶקְדֵּשׁ הֵן
אִין תֵּימַר לְכָךְ הִקְדִּישׁוֹ מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה,
שְׁאָר הַמָּעוֹת חֻלִּין הֵן.
רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא אָמַר:
שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא בָּעֵי:
הָגַע עַצְמְךָ שֶׁהִמְנָה אוֹתוֹ עַל חִנָּם,
מָה אִית לָךְ, יוֹצֵא לַחֻלִּין וְחוֹזֵר וְקָדֵשׁ?
מִלֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין אָמְרִי:
שֶׁאֵינוֹ יוֹצֵא לַחֻלִּין וְחוֹזֵר וְקָדֵשׁ.
תַּמָּן תְּנִינַן: (תמורה ו,ד)
"נָתַן לָהּ כְּסָפִים, הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין;
יֵינוֹת שְׁמָנִים וּסְלָתוֹת,
כָּל דָּבָר שֶׁכַּיּוֹצֵא בּוֹ קָרֵב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
אָסוּר.
נָתַן לָהּ מֻקְדָּשִׁים, הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִים".
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר:

בְּמַמְנֶה אוֹתָהּ עַל פִּסְחוֹ וְעַל חֲגִיגָתוֹ.
הָדָא אָמְרָה,
שֶׁאֵינוֹ יוֹצֵא לַחֻלִּין וְחוֹזֵר וְקָדֵשׁ.
אִן תֵּימַר שֶׁהוּא יוֹצֵא לַחֻלִּין וְחוֹזֵר וְקָדֵשׁ,
יְהֵא אָסוּר מִשּׁוּם אֶתְנָן.
פְּתַר לַהּ בְּשֶׁלֹּא נִכְנַס לְתוֹךְ יָדָהּ כְּלוּם.
תֵּדַע לָךְ, דִּתְנֵינַן תַּמָּן: (נדרים ד,ג)
"מַקְרִיב עָלָיו קִנֵּי זָבִים, קִנֵּי יוֹלְדוֹת",
לֹא בְשֶׁלֹּא נִכְנַס לְתוֹךְ יָדוֹ כְּלוּם?
אוֹף הָכָא, בְּשֶׁלֹּא נִכְנַס לְתוֹךְ יָדָהּ כְּלוּם.

רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא בְּשֵׁם רַבִּי אֵימִי:
אִתְפַּלְגוּן רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ.
חַד אָמַר:
מַקְדִּישִׁין.
וְחַד אָמַר:
אֵין מַקְדִּישִׁין.
רַבָּנִין דִּקְיסָרִין מְפָרְשִׁין לְהוֹן: <מציינים אותם בפירוש>
רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר:
מַקְדִּישִׁין כַּתְּחִלָּה בְּיוֹם טוֹב.
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר:
אֵין מַקְדִּישִׁין כַּתְּחִלָּה בְּיוֹם טוֹב.
אִית תַּנֵּי תָנֵי:
הוֹלֵךְ לוֹ אֵצֶל מוֹכְרֵי טְלָאִים.
אִית תַּנֵּי תָנֵי:
הוֹלֵךְ לוֹ אֵצֶל מוֹכְרֵי פְסָחִים.
מַן דְּאָמַר "הוֹלֵךְ אֵצֶל מוֹכְרֵי טְלָאִים",
כְּמַן דְּאָמַר "מַקְדִּישִׁין".
מַן דְּאָמַר "הוֹלֵךְ לוֹ אֵצֶל מוֹכְרֵי פְסָחִים",
כְּמַן דְּאָמַר "אֵין מַקְדִּישִׁין".
הָדָא אָמְרָה,
אֵינוֹ יוֹצֵא לַחֻלִּין וְחוֹזֵר וְקָדֵשׁ.
אִן תֵּימַר שֶׁהוּא יוֹצֵא לַחֻלִּין וְחוֹזֵר וְקָדֵשׁ,
יְהֵא אָסוּר מִשּׁוּם מַקְדִּישׁ!
וְתָנֵינַן "אֵין מַקְדִּישִׁין"!
רַבִּי חֲנַנְיָא וְרַבִּי מָנָא,
חַד אָמַר:
בְּמַקְדִּישׁ לְמָחָר.
וְחָרָנָה אָמַר:
בְּמַקְדִּישׁ לִבְדֶק הַבַּיִת.
אָמַר רַבִּי שַׁמַּי:
וַאֲפִלּוּ כְּמַן דְּאָמַר "אֵין מַקְדִּישִׁין",
בְּמַקְדִּישׁ בָּעֲזָרָה,
מִשֵּׁם שְׁבוּת שֶׁהִתִּירוּ בַּמִּקְדָּשׁ.

מִנַּיִן שֶׁהֵן נִמְנִין?
תִּלְמֹד לוֹמַר (שמות יב,ד) "בִּמְכִסַּת נְפָשׁוֹת".
מִנַּיִן שֶׁהֵן מַמְנִין?
תִּלְמֹד לוֹמַר "אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ תָּכֹסּוּ עַל הַשֶּׂה",
מָה טַעְמוֹן הָרַבָּנִין?
נֶאֱמַר כָּאן "שֶׂה",
וְנֶאֱמַר בְּמִצְרַיִם "שֶׂה".
מַה זֶּה שֶׁנֶּאֱמַר בְּמִצְרַיִם, חַי לֹא שָׁחוּט,
אַף זֶה שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן, חַי לֹא שָׁחוּט.
מָה טַעְמָא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן?
אִלּוּ מֵתוּ בֵּין שְׁחִיטָה לִזְרִיקָה,
שֶׁמָּא אֵין הַבְּעָלִים מִתְכַּפְּרִין?
מַה בֵּין מֵתוּ,
מַה בֵּין מָשְׁכוּ הַבְּעָלִים אֶת יְדֵיהֶם מִמֶּנּוּ?

[פְּסָחִים ח,ד]
הֲלָכָה ד

הַמַּמְנֶה אֲחֵרִים עִמּוֹ עַל חֶלְקוֹ,
רַשָּׁאִין לִתֵּן לוֹ אֶת שֶׁלּוֹ,
הוּא אוֹכֵל מִשֶּׁלּוֹ וְהֵן אוֹכְלִין מִשֶּׁלָּהֶם.

[תלמוד]

בְּנֵי חֲבוּרָה שֶׁהָיוּ יָדָיו שָׁלְאָחָד מֵהֶן יָפוֹת, <זדיז לאכול>
רַשָּׁאִין לוֹמַר לוֹ:
"טֹל חֶלְקְךָ וֶאֱכֹל לְעַצְמְךָ!"
לֹא סוֹף דָּבָר פֶּסַח,
אֶלָּא אֲפִלּוּ עָשׂוּ סִינְבּוּל, <מפגש>
רַשָּׁאִין לוֹמַר לוֹ:
"טֹל חֶלְקְךָ וֶאֱכֹל לְעַצְמְךָ!"
אִם הָיוּ מַכִּירִין אוֹתוֹ,
לְכָךְ הִתְנוּ עִמּוֹ בְּשָׁעָה רִאשׁוֹנָה.
רַבִּי חוֹנָא אָמַר:
הִפְרִישׁ פִּסְחוֹ וְאָמַר:
"עַל מְנַת שֶׁלֹּא יִמָּנֶה אַחֵר עִמִּי",
אֵין אַחֵר נִמְנֶה עִמּוֹ.
הִפְרִישׁוּ סְתָם,
כָּל מַה שֶּׁיָּבוֹאוּ מְנוּיָיו הֵם.
רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא:
מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן: <ברייתא>
(שמות יב,ד) "וְאִם יִמְעַט הַבַּיִת",
מְלַמֵּד שֶׁהֵן מִתְמַעֲטִין וְהוֹלְכִין,
בִּלְבַד שֶׁיְּהֵא שָׁם אֶחָד מִבְּנֵי חֲבוּרָה הָרִאשׁוֹנָה
וְאֶחָד מִבְּנֵי חֲבוּרָה הַשְּׁנִיָּה,

דִּבְרֵי רַבִּי יוּדָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בֵּין מִן הָרִאשׁוֹנָה, בֵּין מִן הַשְּׁנִיָּה,
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יַנִּיחוּ אֶת הַפֶּסַח כְּמוֹת שֶׁהוּא.״
אִן תֵּימַר ״כָּל מַה שֶׁיָּבוֹאוּ מְנוּיָיו״,
הֵן בְּנֵי חֲבוּרָה הָרִאשׁוֹנָה,
הֵן בְּנֵי חֲבוּרָה הַשְּׁנִיָּה.
מָה נָפֵק מִבֵּינֵיהוֹן?
הִפְרִישׁ פִּסְחוֹ וּמָשַׁךְ יָדוֹ וְנִמְנָה אַחֵר עִמּוֹ,
עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי חוּנָה, כָּשֵׁר;
עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי זְעוֹרָא, פָּסוּל.
עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי חוּנָה,
הֶקְדֵּשׁ יָחִיד הוּא,
וְהֶקְדֵּשׁ יָחִיד עוֹשֶׂה תְּמוּרָה;
עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי זְעוֹרָא,
הֶקְדֵּשׁ שֶׁתָּפִין הוּא,
וְאֵין הֶקְדֵּשׁ שֶׁתָּפִין עוֹשֶׂה תְּמוּרָה.

נִמְנוּ עָלָיו מֵאָה בְּנֵי אָדָם כְּאַחַת,
רַבִּי חוּנָה אָמַר:
אִם יֵשׁ כַּזַּיִת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, כָּשֵׁר,
וְאִם לָאו, פָּסוּל.
אָמַר רַבִּי זְעוֹרָא:
מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ כַּזַּיִת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם, כָּשֵׁר,
וְאִם לָאו, פָּסוּל.
וּתְנֵי כֵן:
״נִמְנוּ עָלָיו, וְחָזְרוּ וְנִמְנוּ עָלָיו,
עַד מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ כַּזַּיִת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם, כָּשֵׁר,
וְאִם לָאו, פָּסוּל.״

[פְּסָחִים ח,ה]
הֲלָכָה ה

זָב שֶׁרָאָה שְׁתֵּי רְאִיּוֹת,
שׁוֹחֲטִין עָלָיו בַּשְּׁבִיעִי.
רָאָה שָׁלֹשׁ,
שׁוֹחֲטִין עָלָיו בַּשְּׁמִינִי.
וְכֵן שׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם,
שׁוֹחֲטִין עָלֶיהָ בַּשֵּׁנִי.
רָאָת שְׁנֵי יָמִים,
שׁוֹחֲטִין עָלֶיהָ בַּשְּׁלִישִׁי.
הַזָּבָה,
שׁוֹחֲטִין עָלֶיהָ בַּשְּׁמִינִי.

[תלמוד]

תָּנֵי רַבִּי חִיָּה:
נְדָה, שׁוֹחֶטִין עָלֶיהָ בַּשַּׁמִּינִי;
בוֹעֵל נְדָה, שׁוֹחֶטִין עָלָיו בַּשְּׁבִיעִי.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
הָדָא אָמְרָה,
שֶׁבּוֹעֵל נְדָה טָהוֹר בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁלּוֹ.

[פְּסָחִים ח,ו]
הֲלָכָה ו

הָאוֹנֵן וְהַמְּפַקֵּחַ בַּגַּל,
וְכֵן מִי שֶׁהִבְטִיחוּהוּ לְהוֹצִיאוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִין,
הַחוֹלֶה וְהַזָּקֵן שֶׁהֵן יְכוֹלִין לוֹכַל כַּזַּיִת,
שׁוֹחֲטִין עֲלֵיהֶן.
וְעַל כֻּלָּן,
אֵין שׁוֹחֲטִין עֲלֵיהֶם בְּפָנֵי עַצְמָן,
שֶׁלֹּא יְבִיאוּהוּ לִידֵי פְּסוּל.
לְפִיכָךְ, אִם אֵרַע בָּהֶן פְּסוּל,
פְּטוּרִין מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שֵׁנִי,
חוּץ מִן הַמְּפַקֵּחַ בַּגַּל,
שֶׁהָיָה טָמֵא מִתְּחִלָּתוֹ.

[תלמוד]

רַבִּי יוֹסֵה בִּירַבִּי בּוּן,
אַבָּא בַּר בַּר חַנָּה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן:
מַתְנִיתָא בְּשֶׁחֲבָשׁוּהוּ יִשְׂרָאֵל,
אֲבָל אִם חֲבָשׁוּהוּ גּוֹיִם,
(תְּהִלִּים קמד,ח) "אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שָׁוְא,
וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר".
בְּנָתוּן חוּץ לִירוּשָׁלַיִם,
אֲבָל בְּנָתוּן בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם,
אֲפִלּוּ לֹא הִבְטִיחוּ, כְּמִי שֶׁהִבְטִיחוּ.

רַבִּי יוֹנָה וְרַבִּי יוֹסֵה,
תְּרֵיהוֹן אָמְרִין:
בְּקַדְמֵיתָא הֲווּינַן אָמְרִין:
יִשְׂרָאֵל עָרֵל, מַזִּין עָלָיו.
וְלֹא הֲווּינַן אָמְרִין כְּלוּם. <ולא היינו אומרים דבר נכון>
תְּנָא רַבִּי סִימוֹן בַּר זַבְדִּי קַמֵּי רַבִּי הִלָּא:
נָאֶמַר כָּאן:
(שְׁמוֹת יב,מח) "וְאָז יִקְרַב לַעֲשׂתוֹ",
וְנֶאֱמַר לְהַלָּן:
(שְׁמוֹת יב,מד) "אָז יֹאכַל בּוֹ".

מָה ״אָז״ שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן,
עַד שֶׁיְּהֵא כָּשֵׁר בְּשָׁעַת אֲכִילָה,
אַף ״אָז״ שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן,
עַד שֶׁיְּהֵא כָּשֵׁר בְּשָׁעַת אֲכִילָה.
מָה ״אָז״ שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן,
עַד שֶׁיְּהֵא כָּשֵׁר בְּשָׁעַת שְׁחִיטָה.
אַף ״אָז״ שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן,
עַד שֶׁיְּהֵא כָּשֵׁר בְּשָׁעַת שְׁחִיטָה.

פְּעָמִים שֶׁהוּא נַעֲשָׂה כַּיּוֹצֵא בָּהֶם,
פְּעָמִים שֶׁאֵין הוּא נַעֲשָׂה כַּיּוֹצֵא בָּהֶם.
פְּעָמִים שֶׁהוּא נַעֲשָׂה כַּיּוֹצֵא בָּהֶם, בְּגַל אָרוֹךְ,
אֲנִי אוֹמֵר:
נִזְרָק עָלָיו הַדָּם עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לַטֻּמְאָה.
פְּעָמִים שֶׁאֵין הוּא נַעֲשָׂה כַּיּוֹצֵא בָּהֶם, בְּגַל עָגֹל.
אֵרַע בָּהֶן פְּסוּל בֵּין שְׁחִיטָה לִזְרִיקָה,
הֵן נַעֲשִׂין כַּיּוֹצֵא בוֹ בְּגַל עָגֹל.

[פְּסָחִים ח,ז]
הֲלָכָה ז

אֵין שׁוֹחֲטִין אֶת הַפֶּסַח עַל הַתָּמִיד.
הִבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
וְרַבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.
אֲפִלּוּ חֲבוּרָה שֶׁלְּמֵאָה שֶׁאֵינָן יְכוֹלִין לוֹכַל כַּזַּיִת,
אֵין שׁוֹחֲטִין עֲלֵיהֶן.
וְאֵין עוֹשִׂין חֲבוּרָה נָשִׁים וַעֲבָדִים וּקְטַנִּים.

[תלמוד]

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:
טַעְמָא דְּרַבִּי יוּדָה,
(דְּבָרִים טז,ה) ״לֹא תוּכַל לִזְבֹּחַ אֶת הַפֶּסַח בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ״.
מָה מְקַיֵּם רַבִּי יוֹסֵה טַעְמָא דְּרַבִּי יוּדָה?
פָּתַר לַהּ כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן מַתְיָה, דְּתְנֵי:
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יָכוֹל יְהֵא הַתָּמִיד מַכְרִיעַ עַל הַטֻּמְאָה?
תַּלְמוּד לוֹמַר ״לֹא תוּכַל לִזְבֹּחַ אֶת הַפֶּסַח בְּאַחַד״.
אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:
מוֹדֶה רַבִּי יוּדָה,
שֶׁאִם עָבַר, וְזָרַק אֶת הַדָּם,
שֶׁהֶרְצָה,
עָבַר וְשָׁחַט,
מַתִּירִין לוֹ לִזְרֹק.
תְּנֵי:

אֵין עוֹשִׂין חֲבוּרָה נָשִׁים וַעֲבָדִים וּקְטַנִּים,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מַרְבִּין בִּתְפִלָּה. <בחוסר רצינות>
תָּנֵי בַּר קַפָּרָא:
שֶׁלֹּא יָבִיאוּ אֶת הַקָּדָשִׁים לִידֵי בְזָיוֹן.
רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא בְּשֵׁם רַבִּי אִיסִי:
אֵין עוֹשִׂין חֲבוּרָה שֶׁלַּגֵּרִים,
מִתּוֹךְ שֶׁהֵן מְקַלְקְלִין, אֵין מִדַּקְדְּקִין בּוֹ,
וְהֵן מְבִיאִין אוֹתוֹ לִידֵי פָּסוּל.

[פְּסָחִים ח,ח]
הֲלָכָה ח

אוֹנֵן טוֹבֵל וְאוֹכֵל פִּסְחוֹ לָעֶרֶב,
אֲבָל לֹא בַקָּדָשִׁים.
הַשּׁוֹמֵעַ עַל מֵתוֹ,
וּמִי שֶׁנִּתְלַקְּטוּ לוֹ עֲצָמוֹת,
טוֹבֵל וְאוֹכֵל בַּקָּדָשִׁים.
גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר עֶרֶב פְּסָחִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פִּסְחוֹ לָעֶרֶב;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
הַפּוֹרֵשׁ מִן הָעָרְלָה כְּפוֹרֵשׁ מִן הַקֶּבֶר.

[תלמוד]

אָמַר רַבִּי יוֹסֵה בֵּירַבִּי בּוּן:
מַתְנִיתָא בְּשֶׁנַּעֲשָׂה אוֹנֵן מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה,
בֵּין שְׁחִיטָה לִזְרִיקָה.
אֲבָל אִם נַעֲשָׂה אוֹנֵן לְאַחַר כַּפָּרָה,
כְּבָר הֶרְצָה.
וּתְנֵי כֵן:
"אֵי זוֹ הִיא אֲנִינָה?
מִשָּׁעַת מִיתָה וְעַד שָׁעַת קְבוּרָה.
דִּבְרֵי רַבִּי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ."
אַשְׁכַּחְתְּ אָמַר,
קָלַת וְחַמְרַת עַל דְּרַבִּי, <הקלה והחמירה>
קָלַת וְחַמְרַת עַל דְּרַבָּנִין;
קָלַת עַל דְּרַבִּי,
מֵת וְנִקְבַּר בְּשַׁעֲתוֹ,
עַל דַּיְעֲתֵיהּ דְּרַבִּי,
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא אוֹתָהּ שָׁעָה בִּלְבַד;
עַל דַּיְעֲתְהוֹן דְּרַבָּנִין,
אָסוּר כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ.

קַלַּת עַל דְּרַבָּנִין,
מֵת וְנִקְבַּר לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים;
עַל דַּעְתְּהוֹן דְּרַבָּנִין,
אָסוּר כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם;
עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי,
אָסוּר עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים.
אֲתָא רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן וְרַב חוּנָה,
תְּרֵיהוֹן אָמְרִין:
מוֹדֶה רַבִּי לַחֲכָמִים,
שֶׁאֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא אוֹתוֹ הַיּוֹם בִּלְבַד.
וּתְנֵי כֵן:
רַבִּי אוֹמֵר:
תֵּדַע לָךְ שֶׁאֵין אֲנִינוּת הַלַּיְלָה תּוֹרָה,
שֶׁהֲרֵי אָמְרוּ:
"אוֹנֵן טוֹבֵל וְאוֹכֵל פִּסְחוֹ לָעֶרֶב."
וַהֲרֵי אֲנִינוּת יוֹם עָשׂוּ אוֹתָהּ תּוֹרָה!
רַבִּי יוֹסֵה בֵּירַבִּי בּוּן בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא:
תִּפָּתֵר בְּשֶׁנִּקְבַּר עִם דִּמְדּוּמֵי הַחַמָּה.
וְלֵית שָׁמַע מִנֵּהּ כְּלוּם. <ואין אתה שומע ממנה דבר>
רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי לְעָזָר:
אֵין אֲנִינָה אֶלָּא לַמֵּת בִּלְבַד, דִּכְתִיב:
(יְשַׁעְיָה ג,כו) "וְאָנוּ וְאָבְלוּ פְּתָחֶיהָ".
הֲתִיב רַבִּי חִיָּה בַּר אַדָּא:
וְהָכְתִיב:
(יְשַׁעְיָה יט,ח) "וְאָנוּ הַדַּיָּגִים,
וְאָבְלוּ כָּל מַשְׁלִיכֵי בַיְאוֹר חַכָּה"!
אָמַר רַבִּי חִינְנָא:
כִּנֵּי מַתְנֵיתָא:
אֵין אֲנִינָה טְמֵאָה אֶלָּא לַמֵּת בִּלְבַד.
תְּנֵי:
"יוֹם שְׁמוּעָה כְּיוֹם קְבוּרָה לַקֹּרֵעַ וְלָאֵבוּל,
וְלִסְפִירַת שִׁבְעָה וְלִסְפִירַת שְׁלֹשִׁים;
וְלֶאֱכַל בְּקָדָשִׁים,
הֲרֵי הוּא כִּלְקוּטֵי עֲצָמוֹת,
טוֹבֵל וְאוֹכֵל בְּקָדָשִׁים."
וְלִקּוּטֵי עֲצָמוֹת, טוֹבֵל וְאוֹכֵל בְּקָדָשִׁים?
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה בֵּירַבִּי בּוּן:
תַּרְתֵּיהוֹן בְּשִׁמְעָה.
שָׁמַע שֶׁמֵּת לוֹ מֵת מֵאֶתְמוֹל,
טוֹבֵל וְאוֹכֵל בְּקָדָשִׁים;
שָׁמַע שֶׁנִּתְלַקְּטוּ לוֹ עֲצָמוֹת מֵאֶתְמוֹל,
טוֹבֵל וְאוֹכֵל בְּקָדָשִׁים.
"וְזֶה לָזֶה טוֹבְלִין, וְאוֹכְלִין אֶת פִּסְחֵיהֶן לָעֶרֶב."
וּקְבוּרָה, אוֹכֵל בְּקָדָשִׁים?
רַבִּי יוֹסֵה בֵּירַבִּי בּוּן בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא:
תִּפָּתֵר שֶׁנִּקְבַּר מִשֶּׁחֲשֵׁכָה.

תְּנֵי:
״הַמַּעֲבִיר אָרוֹן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
אֵין בּוֹ מִשּׁוּם לִקּוּטֵי עֲצָמוֹת.״
אָמַר רַבִּי אַחָא:
הָדָא דְאַתְּ אָמַר, בְּאָרוֹן שֶׁלָּאֶבֶן,
אֲבָל בְּאָרוֹן שֶׁלָּעֵץ,
יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם לִקּוּטֵי עֲצָמוֹת.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
וַאֲפִלּוּ בְּאָרוֹן שֶׁלָּעֵץ,
אֵין בּוֹ מִשּׁוּם לִקּוּטֵי עֲצָמוֹת.
אֵיזֶהוּ לִקּוּטֵי עֲצָמוֹת?
הַמַּעֲבִירָן בְּאֶפִּיקְרְסִין מִמָּקוֹם לְמָקוֹם. <סדרן>
רַבִּי חַגַּי בְּשֵׁם רַבִּי זְעוֹרָא:
לִקּוּט עֲצָמוֹת, כִּשְׁמוּעָן.
וּתְנֵי כֵן:
לִקּוּט עֲצָמוֹת,
מְלַקֵּט עֶצֶם עֶצֶם מִשֶּׁיִּתְאַכֵּל הַבָּשָׂר.
תְּנֵי:
אֵין שְׁמוּעָה לְלִקּוּט עֲצָמוֹת.
אָמַר רַבִּי חַגַּי:
וְהוּא שֶׁשָּׁמַע לִמְחָר,
אֲבָל אִם שָׁמַע בּוֹ בַּיּוֹם,
יֵשׁ שְׁמִיעָה לְלִקּוּט עֲצָמוֹת.
וְיֵשׁ שִׁעוּר לְלִקּוּט עֲצָמוֹת?
תָּנָא נִיקוֹמָכִי קֶמֵּי רַבִּי זְעוֹרָא:
אֵין שִׁעוּר לְלִקּוּט עֲצָמוֹת.
כְּהָדָא:
רַבִּי מָנָא הוֹרִי לְרַבִּי הִלֵּל דִּכְפַרָא
לְקָרֵעַ וּלְהִתְאַבֵּל כְּרַבִּי אַחָא,
וְשֶׁלֹּא לְהִסַּמּוֹת כְּרַבִּי יוֹסֵה.
תְּנֵי:
לִקּוּט עֲצָמוֹת
אֵין אוֹמְרִין עֲלֵיהֶן קִינִים וּנְהִי,
וְאֵין אוֹמְרִין עֲלֵיהֶן
לֹא בִּרְכַּת אֲבֵלִים וְלֹא תַּנְחוּמֵי אֲבֵלִים.
אֵילּוּ הֵן בִּרְכַּת אֲבֵלִים?
מַה שֶּׁהֵן אוֹמְרִין בְּבֵית הַכְּנֶסֶת.
אֵילּוּ הֵן תַּנְחוּמֵי אֲבֵלִים?
מַה שֶּׁהֵן אוֹמְרִין בַּשּׁוּרָה.
תְּנֵי:
אֲבָל אוֹמְרִין עֲלֵיהֶן דִּבְרִים.
מָהוּ דִּבְרִים?
רַבָּנִין דִּקְיסָרִין אָמְרִין:
קְלוּסִין.

מָה טַּעְמוֹן דְּבֵית שַׁמַּי?
(בְּמִדְבַּר לא,יט) ״אַתֶּם וּשְׁבִיכֶם״,
מָה אַתֶּם לֹא נִטְמֵאתֶם עַד שֶׁנִּכְנַסְתֶּם לַבְּרִית,
אַף שְׁבִיכֶם לֹא נִטְמְאוּ עַד שֶׁנִּכְנְסוּ לַבְּרִית.
מָה טַּעְמוֹן דְּבֵית הִלֵּל?
״אַתֶּם וּשְׁבִיכֶם״,
מָה אַתֶּם טְעוּנִין הַזָּיָה בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי,
אַף שְׁבִיכֶם טְעוּנִין הַזָּיָה בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי.
וְאֵינוֹ מְחֻוָּר,
דְּאָמַר רַב חִיָּה בַּר יוֹסֵף,
גְּדוּל בַּר בְּנָיָמִין בְּשֵׁם רַב:
מוֹדַיִי בֵּית הִלֵּל,
שֶׁאִם עָבַר וְזָרַק אֶת הַדָּם, שֶׁהַרְצָה.

נָזִיר שֶׁנִּטְמָא בְּסָפֵק רִאשׁוֹת הַיָּחִיד,
רַבִּי הוֹשַׁעְיָה רַבָּה אָמַר:
הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ.
רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר:
אֵין הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ.
דְּתָנֵינַן תַּמָּן: (נזיר ז,ד)
״כָּל טֻמְאָה מִן הַמֵּת שֶׁהַנָּזִיר מְגַלֵּחַ עָלֶיהָ,
חַיָּבִין עָלֶיהָ עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ,
וְכָל טֻמְאָה מִן הַמֵּת שֶׁאֵין הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ עָלֶיהָ,
אֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ.״
הַיְדִינוּ סָפֵק? <אי זה הוא ספק>
רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר:
רֹאשָׁה דִּפְרִקָא.
הוֹשַׁעְיָה רַבָּה אָמַר:
הַהֵן דְּהָכָא.

יָחִיד שֶׁנִּטְמָא בְּסָפֵק רִאשׁוֹת הַיָּחִיד בַּפֶּסַח,
רַבִּי הוֹשַׁעְיָה רַבָּה אָמַר:
יִדָּחֶה לְפֶסַח שֵׁנִי.
רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר:
מְשַׁלְּחִין אוֹתוֹ לְדֶרֶךְ רְחוֹקָה.
וְאָתְיָא כְּיֵי דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:
נִטְמָא בְּטֻמְאַת בֵּית פְּרָס,
מְשַׁלְּחִין אוֹתוֹ דֶּרֶךְ רְחוֹקָה.
צִבּוּר שֶׁנִּטְמָא בְּסָפֵק רִאשׁוֹת הַיָּחִיד בַּפֶּסַח,
רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר:
יַעֲשׂוּ בְּסִפֵּקָן.
רַבִּי הוֹשַׁעְיָה רַבָּה אָמַר:
יַעֲשׂוּ בְּטֻמְאָה.
אַף רַבִּי הוֹשַׁעְיָה מוֹדֶה שֶׁיַּעֲשׂוּ בְּסִפֵּקָן,

לֹא אָמַר רַב הוֹשַׁעְיָה אֶלָּא לְחֻמְרִין.
רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי בְּנָיָה:
יִשְׂרָאֵל עָרֵל, מַזִּין עָלָיו,
שֶׁכֵּן מָצָאנוּ שֶׁקִּבְּלוּ אֲבוֹתֵינוּ בַּמִּדְבָּר הַזָּיָה עֲרֵלִים.
אָמַר רַב חִסְדָּא:
אָתְיָא כְּמַן דְּאָמַר:
בְּאַחַד עָשָׂר מָלוּ,
בְּרַם כְּמַן דְּאָמַר בָּעֲשִׂירִי מָלוּ,
לֹא קִבְּלוּ הַזָּיָה עֲרֵלִים.
אָמַר רַבִּי אַבּוּן:
מִכָּל מָקוֹם, לֹא מָנוּ לְהַזָּיָה עֲרֵלִים?
רַבִּי לְעָזָר בְּשֵׁם רַבִּי חֲנִינָה:
מַעֲשֶׂה בְּכֹהֵן עָרֵל שֶׁהִזָּה,
וְהֶכְשִׁרוּ הַזָּיוֹתָיו.
תְּנֵי:
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אִסְטְרַטְיוֹטוֹת הָיוּ שׁוֹמְרִין צִירִין בִּירוּשָׁלַיִם, <*חיילים רומיים*>
וְטָבְלוּ וְאָכְלוּ פִּסְחֵיהֶן לָעֶרֶב.

סוף פרק ח של פסחים